

maznók, mintha oly jövedelemről volna szó, amelynek terhére a tartásra kötelezett a lakásról is tartozik gondoskodni. Ha tehát a tartás kiszámításánál a lakpénz a jövedelem összegéhez nem számítatik hozzá, akkor a tartás arányszámánál kell figyelembe venni, hogy az ekként kiszámított jövedelem a lakásbér terhét nem viseli, mert a lakbérnek külön fedezete van a lakáspénzben. Ez okból, ha a jövedelemhez a lakáspénz nem számít hozzá, akkor magasabb lehet a tartás címén fizetendő összeg arányszáma. Ha pedig ezzel a korrekтивummal az igazság érdekében élni kell, akkor paralysálódik a kúriai ítéletnek a lakbért a jövedelemből kihatósító szabálya — és végső eredmény gyanánt ez a kihatósító fölösleges, mert kerülő úton a tartási arányszám növelése révén ugyanily eredményre kell jutni, mintha a lakpénz is hozzászámíttatnék a jövedelemhez, viszont a szokásos arányszám szerint szabja meg a bíróság a tartás összegét. A lakpénznek a tartási marasztalás alapján való lefoglalhatatlansága tehát minden tetszetősége ellenére csak megtévesztő állérv — vagy pedig — ha a tartási arányszám a szokásos marad — igazságtalan a tartásra jogosult terhére.

B. S.

A házszükségadó és rendkívüli adópótlék áthárítása. Emlékeztünk a 4750/1931., 2030/1932. és az 1930/1933. M. E. sz. rendeletekre, amelyek a házadó után jelentékeny összegű szükségadót, illetve rendkívüli pótlékot irtak elő a házingatlan tényleges birtokosának tulajdonos, haszonélvező, stb. terhére, kimondván, hogy „a tényleges birtokos a szükségadót a lakókra semmiféle formában, még béremelés formájában sem háríthatja át”. E tilalom megszegését ugyanezen rendeletek — a jogszabályokból folyó semmisségen felül — még annak kimondásával is szankcionálták, hogy a tilalom megszegése esetén a házat terhelő adókat és adóssági kamatokat az 1932. és 1933. évi jövedelmi adóból levonnia a házbirtokosnak nem szabad.

Vitás volt már most a gyakorlatban, vajjon e tilalom csak a lakókra vonatkozik-e, vagy az üzletbérlőkre is —, továbbá, hogy csak a rendeletek hatálybalépte *után* kelt áthárító megállapodást minősít-e érvénytelenné, avagy már azt is, amely a rendelet *előtt* kelt, tudvalévő lévén, hogy bérleti szerződések szokták a jövőbeli adókat, pótlékokat, stb. a bérlőkre áthárítani.

A Kúriának most alkalma nyílt állást foglalnia egy jogvita kapcsán ebben a kérdésben. A szóbanforgó esetben egy ingatlan a maga egészében volt bérbeadva egy kereskedelmi üzem céljára egy több évvel előbb kötött szerződéssel, amely akként rendelkezett, hogy a bérlő köteles viselni a jövőben az ingatlan után előírható bármely adókat.

A Kúria P. VI. 1273/1933. sz. ítélete arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendelet nemcsak a hatálybalépte *után* érészben létesített megállapodást teszi érvénytelenné, de nem vehető figyelembe az annak meghozatala *előtt* kelt olyan szerződés sem, amelyben az üzletbérlő vagy vállalkozó azok fizetését elvállalta.

Kár, hogy a Kúria ezen álláspontját annak pusztá enunciacióján

kívül semimvel sem indokolta, és pedig annál is inkább, mert álláspontját nem tartjuk meggyőzőnek.

Először is: e rendeletek *lakókról* beszélnek, tehát nem tiltják az *üzletbérlet* körében az áthárítást. Másodsor: az „áthárítani nem szabad” kifejezés szóhangzati értelme szerint is csak azt jelenti, hogy ez a cselekvőség a tilalom kimondásától, tehát a rendelet életbeléptétől kezdve in futurum nincs megengedve, de a *multra* nézve ilyen tilalom nem képzelhető, arra csak az mondható ki, hogy az ilyen vagy olyan adónak^oa múltban történt szerződéses áthárítása érvénytelen — amit azonban ezen rendeletek nem mondtak ki. Egyébként sem látjuk, miért kell a *pacta sunt servanda* elvét ok nélkül félretenni? Ha a bérlő a bérleti szerződésben kijelenti, hogy számol a jövőbeli adókkal, miért ne viselje azokat? Az ítéleti álláspont mellett az ilyenféle kikötésnek nem is volna többé értelme, mert ha nincs áthárító rendelkezés, nincs áthárítás; ha van, akkor sem ér semmit.

A *pacta sunt servanda* elvétől csak akkor szabad eltérni, ha az elkerülhetlenné válik. Itt nem volt erre ok, amire helyesen mutat dr. Glücksthal Andor „Adóáthárítás a bérlet körében” c. cikkében (Polgári Jog 1931. november). Ott — mondja idézett cikkében — ahol a bérlő már a bérleti megállapodás megkötésekor előre vállalta az időközi közvetett béremelés rizikóját azáltal, hogy kötelezettséget vállalt a közterhek emelésének vagy új közterhek behozatalának esetére a többlet, illetve új teher viselésére, semmi ok sincs e szerződési kötelezettség alól törvényes felmentést adni; és fokozottabban áll ez az olyan szerződéseknél, amelyek az utolsó évek alatt kötöttek, mert ezek kötésekor a feleknek kellő gondosság mellett számolniok kellett a közterhek emelésének vagy új közterhek behozatalának pozitív lehetőségével.

Nézetünk szerint az ítéletbeli álláspont revízióra szorul.

Dr. B. I.

Szünetelés és elévülés. Felperes biztosítási díjat perel. Az első tárgyaláson alperes nem jelenik meg és a véteve is hiányzik. A bíróság felperes kérelmére úgynevezett feltételes mulasztási ítéletet hoz és az ügydarabot 15 napos scontróba tenni rendeli. Az aktát több mint egy évig a bíróság nem intézi el, ezért a felperes új határnap-kitűzését kéri. Erre a bíróság végzést hoz, amelyben a mulasztás következményeinek kimondását a Pp. 442. §-a értelmében megtagadja, mert a vétev szerint a Pp. 145. §-ában megkívánt perfelvételi időköz nem volt meg és egyben új tárgyalási határnapot tűz ki. Ezen a határnapon alperes megjelenik és a Kt. 487. §-ára hivatkozással kéri a kereset elutasítását, mert a két tárgyalás között több mint egy év telt el. A Központi kir. Járásbíróság 353711/1931. sz. nem fellebbezhető ítéletében felperest keresetével elutasította. Az ítélet megállapítja, hogy a felperes keresetlevele folytán kitűzött határnapon a bíróság csupán feljegyzést készített a mulasztásról anélkül, hogy bármiféle határozatot hozott volna. Felperes a feljegyzés meghozatala óta több mint egy évig újabb idézést, illetve az eljárás felvételét nem kérte. Az ítélet szerint a Kt. 487. §-ában szabályozott elévülési határidő a már folyamatba tett perben is újból kezdetét veszi, akkor amikor a